

פרשת נח תשפ"ה

גליון 56

שלימה משנתו

פנינים מתורתו של הגאון המופלא רבי שלמה אסולין זצוק"ל

מאמר מערכת

ביום שישי ערש"ק פר' לך לך ז' במרחשון תשפ"ה, יחול יום השנה הראשון להסתלקותו בחטף לשמי מרומים של אבינו רועינו עטרת ראשינו מורינו ורבינו הגאון הצדיק המופלא רבי

שלמה אסולין זצוק"ל

הסתלקותו בטרם עת מתוך יסורים קשים ומרים שקיבלם באהבה ודומיה בשנת נ"ח לחייו המלאים וגדושים, הותירה אותנו המומים ומזועזעים, כאובים ודוויים, על השריפה אשר שרף ה'.

רבנו זצ"ל הסתיר עצמו בחייו ככל שניתן, וכמש"כ איהו גופיה (מעין גנים שמות ח"ב, עמ' קפ"א) בזה"ל 'באמת שלימות האדם הוא שבפנימיותו תהיה הרבה יותר גדולה ממה שנראה מבחוץ, בבחינת מגלה טפח ומכסה אפלים, והיינו שיעבוד את השי"ת בהסתיר ובהצנע, עד שמה שיתגלה לחוץ אצל בני אדם, יהיה כאין ואפס לעומת מה שעובד את השי"ת בסתר'.

נאה דורש, נאה מקיים.

הוא גילה טפח וכיסה אפיים, ומה שנגלה לנו לחוץ, היה כאין וכאפס לעומת מה שהוא באמת.

אולם בחייו הצליח להסתיר עצמו, אך לאחר פטירתו שמו הלך ונתפרסם, ורבים מעם ישראל אשר לא הכירוהו כלל בחייו, התחברו לתורתו ומגדירים עצמם כתלמידיו ממש.

וזאת ע"י הברכה שהשאיר אחריו, ספריו ושיעוריו הנפלאים.

דברי תורתו מלאים בחידושים נפלאים ומאירים, יסודות גדולים ועצומים בכל שטחי החיים בהשקפה ברורה, בקיאות ועיון כאחד, מכל פרד"ס התורה.

כמו"כ שיעוריו הנפלאים שהוקלטו במערכת קול הלשון למעלה מ- 8000 מאירים הם בכל מקצועות התורה, בשפה השווה לכל נפש.

אנו בבמה קטנה זו בהפצת גליון שבועי 'שלימה משנתו', מביאים מעט פנינים מדברי תורתו, עד כמה שהמקום נותן.

לגליון נוכחי זה מצורף מוסף, ובו עובדות והנהגות המבארים את דרך חייו של רבינו זצ"ל, כדי שנוכל לתפוס קצה קצהו מיהו האיש שנראה כבן אדם 'אבל באמת דומה הוא למלאך הדר עם בני תמותה, שחי חיי אצילות, ומרומם על כל תהילה' בזכות ידיעת התורה, בזכות הקדושה, ובזכות מידותיו המופלאות.

רבינו זצ"ל השאיר ברכה מרובה, אלפי דפים של חידושים בכל מקצועות התורה שעדיין לא זכו לראות אור.

בני המשפחה המופלאה שליט"א עומלים קשה, על הוצאת הדברים שיצאו בכלי מפואר המתאים לתורה מפוארת.

אנו בבמה זו מברכים את בני המשפחה המפוארת שליט"א, שיזכו להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה מתוך נחת ושמחה אושר ועושר. ושזכות אביהם רבינו זצוק"ל תעמוד להם להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, אכ"ר.

המערכת.

צריך לפעול בכל הכח לעבוד את השי"ת, אבל שאין עולה בידו ישמח במעט שעולה בידו

"וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו" (ח', כא').

מפורש כאן שהקב"ה שקיבל את קרבנות נח, נשבע שלא יוסיף לאבד את כל העולם בבת אחת וגם לא את האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנעוריו.

וצריך להבין וכי לא ידע השי"ת שיצר לב האדם רע מנעוריו ומה נתחדש עתה.

וע"פ פשוטו נראה שכ"ז הוא לימוד לאדם, שעשה השי"ת בהנהגתו, שבתחילה ראה שכל העולם רשעים, ואף שהיו מעט צדיקים החליט לאבד את כל העולם ולהציל את נח, ושאר הצדיקים מתו קודם כמש"כ בספר הישר ובזוה"ק.

והיתה הנהגת השי"ת בבריאה באופן שאם רוב העולם אינו הולך בדרך ה', א"כ צריך לאבד את כל העולם כי ע"פ הרוב העולם נידון.

ואחר שהקריב נח קרבן 'וירח ה' את ריח הניחוח', עשה השי"ת הנהגה חדשה והבטיח שאף אם כל העולם לא ילך בדרך ה', יתענג השי"ת על נחת רוח שיש לו מן הצדיקים המועטים והם יהיו העיקר, כדוגמת נח שעשה להשי"ת נחת רוח בהקרבת הקרבנות ולא יאבד את כל העולם עבור זה.

ומכאן נמצינו למידין לימוד גדול לאדם שכאשר רוצה לפעול איזה ענין, הנה לכתחילה צריך שהכל או עכ"פ רוב הענין יהיה כראוי, אבל אח"כ כשרואה שאין עולה בידו, ישמח במעט שעולה בידו וזה יהיה העיקר אצלו.

וכן הוא בעבודת השם, שאף שצריך לפעול בכל כוחו לעבוד את השי"ת בכל הענינים, אבל כשרואה שאין עולה בידו, יחזק את המעט שעולה בידו וישתדל כפי יכולתו להמשיך עוד לכוון שהכל יעלה בידו.

וכה"ג מצינו מה דאיתא בגמ' על רב שציערתו אשתו, ואמר לבנו דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא, שהביאור בזה שלכתחילה צריך אדם לבחור אשה שתסייע לו בכל דבר אף בהכנת מאכלו וכדו', אבל כשראה שאין עולה בידו ישמח במעלות שכן נמצאים אצלו, ולא יחריב את ביתו אפילו משום הרוב שאינם כראוי, כמו שהשי"ת נשבע שלא להחריב את העולם אף אם כולם לא ילכו בדרך ה'.

ולולי שהיה מחריב השי"ת פעם ראשונה את עולמו לא היה ניכר לאדם הרצון והתשוקה להשיג כל השלימות והיה יכול לכתחילה להסתפק במועט, אבל בזה שהיה בתחילה מבול ואח"כ נשבע שלא יהיה מבול, למדנו דרך חיים לאדם.

וע"כ אין בזה שאלה וכי השי"ת לא צפה הכל קודם ומה נתחדש רצון, וכי לא ידע השי"ת שיצר לב האדם רע מנעוריו, שבאמת כל זה היה דרך הנהגה בבריאה ללמד לבני אדם כיצד ינהגו בכל פרט בחייהם על דרך זה.

(כת"י).

פניני הפרשה

אל לו לאדם להסתפק בזה שהוא צדיק לפי דורו

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלהים התהלך נח" (ו', ט').

עיין רש"י שהביא מחלוקת מהו בדורותיו אם הוא לשבח או לגנאי עיי"ש. עוד הביא רש"י 'את האלהים התהלך נח ואילו באברהם כתיב' וכו'.

ויש לשאול כאן שאלה גדולה, מה איכפת לי מה היה אילו נח היה בדורות אחרים, הרי במציאות הוא היה צדיק בדורו וזה מספיק. וכן מה משווים אותו לאברהם אבינו, הרי העיקר הוא להיות צדיק לפי דורו.

אמנם כאן רואים לא כך. חז"ל עשו השוואות. ללמדינו שאדם לא יסתפק בזה שהוא צדיק לפי דורו, אלא אם מסוגל להוסיף בצדקותיו יותר ויותר, יש בזה תביעה על האדם, למה אתה מודד את עצמך לפי דורך ולא לפי עצמך.

(כת"י תשס"ו).

לא ידמה לאדם מה שיכול להשיג לבד, אם הוא קשור עם בני אדם

"תמים היה בדורותיו" (ו', ט').

רש"י הביא מחלוקת רבותינו שיש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי.

הנה לכאורה מה שכתבה התורה בדורותיו הוא לאפוקי דורות אחרים, שלפי דורות אחרים לא היה צדיק. רק שלמ"ד דשבח, באה התורה ללמד שמצב הדור משפיע על רוחניות הצדיק, ולכן אילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ולמ"ד לגנאי לא פליג ע"ז, אלא סובר שלא באים להשוותו לדור של צדיקים סתם אלא להשוותו לאברהם שג"כ חי בדור של רשעים ואעפ"כ התהלך בצדקו מאילו, ולגבי אברהם לא היה נחשב לכלום, משום שאצל אברהם רואים שהצליח להגיע לצדקות גדולה למרות ההפרעות של הדור.

והלימוד הגדול מזה הוא, שיש אדם שהוא קשור לאנשי דורו, ובכה"ג יש עליו השפעה מהם, ולכן הוא צריך סעד לתומכו שלא יפול, אבל יש צדיק כמו אאע"ה שנאמר עליו אחד היה אברהם, לא היה לו שום קשר לשום אדם רק להשי"ת לבד, לא ענין אותו מה קורה בחוץ, הוא דבוק רק בהשי"ת, ולכן לא היה צריך סעד לתומכו, כי האדם מצד עצמו לא צריך סעד לתומכו, וכל הסעד נוצר מחמת הקשר לדור, וכיון שלא היה לו קשר לשום אדם רק להשי"ת יתברך היה עולה ומתעלה עוד ועוד. ואילו היה נח בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום. כי מה שהאדם יכול להשיג כשהוא לבד עם השי"ת, לא ידמה לו שום דבר מה ששיג האדם כאשר הוא קשור עם בני אדם. כי הקשר עם בני אדם מזיק הרבה לאדם להתקדם ברוחניות.

(כת"י, תשס"ו).

לקראת יום השנה להסתלקותו לשמי מרומים בטרם עת של מורינו ורבינו עטרת ראשינו הגאון המופלא

עבד ה' אמיתי בכל מאודו ונפשו

רבי שלמה אסולין

זצוקללה

מערכת גליון 'שלימה משנתו', מצרפת מוסף ובו קווים לדמותו של חייו המלאים והגדושים בתורה וחסד, למען ילמדו מדרכיו המופלאים.

מהגמרא, אז אבא אמר לו: "זה ירושלמי מסכת פלונית פרק פלוני, זה לא בבלי!". בתקופה האחרונה כשהיה חולה, יום אחד הגאון הצדיק ר' שמעון גלאי שליט"א אמר שיבוא לבקר אותו, ושאלנו את אבא מה תגיד לו? והוא אמר שמכיוון שהוא חולה הוא לא יודע אם הוא עדין זוכר טוב את הש"ס, אז הוא יגיד לו שיבחן אותו על הש"ס.

שקיעות בלימוד

שקיעות בלימוד של רבינו זצ"ל, היתה עצומה עד מאד, וכפי שמוכיח המעשה הבא:

בין כתביו של רבינו זצ"ל, מצאו בני המשפחה מכתב ששלח לשאול אל מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל בחודש חשוון תשנ"ד, כשהיה בגיל כ"ח בלבד.

וכן כותב:

שאלתי מהגר"ח ק. עיצה להינצל מהרהורי תורה במקומות המטונפין. וא"ל על אתר, הגמ' במגילה שיבחה אמורא שלא הרהר, וגדולי התנאים לא ניצלו מזה, ועיין זבחים קג' ב'. ואמר, שזה קשה מאוד, וחי"ך, ועשה בידו תנועה כאומר שזה דבר קשה.

תורת הנסתר

רבנו זצ"ל היה בקי גדול בתורת הנסתר. היה מוסר שיעורים בספר 'אוצרות

חיים', וכן בספר 'דעת אלוקים'. כמו"כ היה לו חבורת קבועה ללימוד הספר 'עץ חיים'.

כמו"כ יש לרבנו חידושים והגהות רבות על ספרים אלו, שטרם ראו אור.

עיקר לימודו בקבלה, היה אצל הגה"צ ר' נסים פרץ זצוק"ל ראש ישיבת 'בית אל' (ב"ב). איתו היה קשור בקשר חזק ואמיץ. היה נוסע עמו לעשות תיקונים עבור כלל ישראל ביניהם גלגלי שלג וכו'. לפני פטירתו של ראש הישיבה וכן לאחר פטירתו, היה רבנו זצ"ל מחליפו בדרשות ובעריכת תיקוני השו"ב.

היה מוסר שיעורים בביהכ"נ 'עטרת ברוך' (ב"ב) במשך י"ג שנה כל יום ראשון בספר 'דעת אלוקים', של הגאון רבי שלום אולמן זצ"ל.

וכמו"כ היה מוסר במוצ"ש בביהכ"נ שם, שיעור בספר 'אוצרות חיים למהר"ח'.

ספריו ושיעוריו

חיבר למעלה מ- 50 ספרים בכל מקצועות התורה, חלקם ראו אור, ורובם בכת"י שנטרפה השעה לפני שהוציאו לאור.

ספריו שהוציאו מלאים בדעת חכמה ומוסר בבקיות ובעיון מכל חלקי פרד"ס התורה, כפי שיראה המעיין, ואלו הן:

ספרו הראשון הוא 'שלמי שמחה' עה"ת ב"כ הוציאם בשנת תשנ"ה שהיה בגיל כ"ט, (בספר זה יעויין במש"כ בפר' תולדות אות מ"ח, להביא מקורות למש"כ רש"י שם, מכל התנ"ך שרש"י כתב את אותו הדבר, עיי"ש. ומיותר לציין שלא היה לו מחשב, ומעולם לא ערך חיפוש באתרי המחשב). אחריו בשנת תשנ"ו הוציא לאור העולם את הספה"ק 'תיקוני זהר חדש' שלא היה בזמנו מודפס לציבור. לאחריו הוציא בשנת תשנ"ח את ספרו השני עה"ת ב"כ 'שמן למאור' שהיה רק בגיל ל"ג, (בספר זה יעויין במש"כ בפרשת עקב אות י'א' בו מביע צערו על שהעולם מצטטים מאמר בשם הזה"ק, וכתב שלא מצא זאת בכל הזה"ק, ובכל הזה"ח, ולא בכל תיקונ"ז, ולא בכל תיקונ"ז חדש). אחריו הוציא לאור את ספרו השלישי 'שלמי חגיגה' בשנת תשס"ט, ב"כ מלאים וגדושים על י"א דפיה הראשונים של מסכת חגיגה בו בולל על כל דיבור בגפ"ת ביאורים וחיידושים מכל פרד"ס התורה. בחודש סיון תשס"ט הוציא לאור את ספרו הרביעי על התורה, 'מעין גנים' ובו

לידתו בקדושה

רבינו זצ"ל נולד ביום שישי א' טבת התשכ"ו לאביו הגה"צ ר' מאיר שליט"א ולרעייתו הרבנית הצדקנית תליט"א.

את לימודיו קבע בישיבת פוניבז' במחיצת מרן הגרא"מ שך זצ"ל ומרן הגרי"ג אדלשטיין זצ"ל.

לאחר נישואיו בשנת התשמ"ז, קבע את לימודיו בכולל פוניבז'.

כל אותם שנים, מנערותו, ועד תום תפקידו בזה העולם בשנת ה"ח נפשיה, היה בקרבו אש יוקדת לעבודת ה' במסירות נפש, לעסוק בדברי תורה בהתמדה מופלאה, להשתלם במידות, ולעלות במסילה העולה בית א-ל בקדושה ובטהרה.

באותם שנים זכה רבינו לקרבה מיוחדת מכמה מצדיקי הדור, ביניהם הרה"צ רבי חיים משה מנדל זצ"ל, איתו זכה ללמוד בחברותא והיה יושב אתו בכל פעם במשך שעות ארוכות. וכן עם הצדיק הנסתר מתל אביב הרה"צ רבי אברהם פיש זצ"ל.

את זמנו בשיבה ניצל עד תום, והתעלה מעלה מעלה, וזכה לסיים את הש"ס בבלי כולו בעיון ובבקיות, וכן את הש"ס ירושלמי, ואת התוספתא.

היה רבינו זצ"ל אומר, 'שבבלי, ירושלמי, תוספתא, הם ראשי תיבות ב"ת, ולפני שבונים בית גשמי צריכים לבנות ב"ת רוחני'.

מטרת החיים

במילים קצרות נוכל לסכם את חייו עלי אדמות, וכמו שכתב איהו באחד המקומות בספריו הרבים את מטרת האדם בחיי העולם הזה בכמה שורות, וכן כותב (מעין גנים בראשית ח"ב עמ' קנ'): 'זה לימוד לכל אחד מישראל שצריך גם לעסוק עם

אחרים ולזכותם ולהאיר להם בגשמיות וברוחניות וגם לעסוק עם עצמו לעלות ולהתעלות בתורה ויראת שמים וגם לשמור על עצמו מפני עבירות ולגבור בים התאוה שלא יתפרץ ויזיק אותו'.

נאים הדברים למי שאמרם.

גם עסק עם אחרים לזכותם להאיר להם בגשמיות וברוחניות.

גם עסק עם עצמו לעלות ולהתעלות בתורה וירא"ש. גם שמר על עצמו, והתעלה בקדושה ובטהרה לדרגות גבוהות מאד.

ידיעותיו בתורה

ידיעותיו של רבינו זצ"ל בכל חלקי התורה, היו מדהימות. אין דבר שנעלם ממנו, תנ"ך עם כל מפרשיו, ש"ס בבלי וירושלמי, תוספתא, מדרשים, זוה"ק, שו"ע, רמב"ם, ספרי הלכה, ספרי קבלה, ספרי חסידות, ספרי מוסר, ועוד. עליו נאמר, מש"כ החזו"א באגרותיו:

'ואמנם האיש הזוכה לידיעת התורה, הוא הולך בין אנשים ונדמה כבן אדם. אבל באמת הוא מלאך הדר עם בני תמונה. וחי חיי אצילות מרומם על כל תהילה'.

בנו הרה"ג ר"י שליט"א מספר:

כמה פעמים היה אומר 'אין פסוק כזה', או 'אין את זה בכל הש"ס', או 'אין ירושלמי כזה', 'אין כזה זוהר', או 'שנחת רמב"ם מפורש'.

והוא היה אומר זה לא כזה קשה לדעת ש"ס בעל פה, זה נראה קשה אבל מי שלומד וחוזר, רואה שזה בכלל לא קשה.

כשהיינו ילדים הרבה פעמים היינו עושים לו 'מבחנים', לוקחים איזו מסכת מהש"ס וקוראים שורה אחת או פחות, ואבא היה אומר איזו מסכת זה ואיזה דף ועמוד זה, וגם היה ממשיך את לשון הגמרא בעל פה.

סיפר אחי שליט"א שהוא לקח ירושלמי וקרא לאבא כמה מילים ואבא מיד אמר לו: 'מה אתה קורה? אין את זה בכל הש"ס!'. והוא אמר הנה יש לי גמרא, קראתי לך

במערכת 'קול הלשון', נמצאים רוב שיעוריו, ושם נמצא למעלה מ- 8000 שיעורים בכל מקצועות התורה.

ואלו הן:

שיעורים על כל פרשיות התורה והמועדים.

שיעורים בירושלמי - ברכות, פאה, תענית, מגילה, ר"ה, יומא, סוכה, שקלים. שיעורים על כל סדרי העין יעקב.

שיעורים על הרמב"ם - על כל סדר ספר המצוות, וכן על ספר המדע.

שיעורים במדרשים ועוד - מכילתא, ספרי, מדרש תנחומא, תנא דבי אליהו רבה, תנא דבי אליהו זוטא, מדרש רבה, אבות דרבי נתן, מסכת כלה, מסכת דרך ארץ רבה, מסכת דרך ארץ זוטא.

שיעורים בתורת הנסתר - בספר אוצרות חיים למהר"ל. בספר דעת אלוקים להגאון הרב שלום אולמן זצוק"ל.

שיעורים בספרי מוסר - שערי תשובה, תומר דבורה, מסילת ישרים, אמונה ובטחון להחזו"א, איגרת הגר"א, איגרת המוסר, איגרת הרמב"ן, חובות הלבבות, פרקי אבות, שבט מוסר, נפש החיים, מדרגת האדם, ספר הישר לר"ת, י"ח פרקים להרמב"ם, חפץ חיים.

ויש עוד אלפי שיעורים שהיה מוסר לפני שהתחילו תלמידיו להכניס למערכת קול הלשון את שיעוריו, שלא הוקלטו, או שנמצאים בסרטי הקלטה שלא הוכנסו עדיין למערכת.

חובות ההספקים

מלבד מה שרבינו זצ"ל היה מוסר עשרות שיעורים במשך השבוע בכל מקצועות התורה, ועסוק בכתיבת ספריו הרבים, על כל אלו היו לו כ"ד לימודים קבועים כל יום בכל חלקי התורה, להם היה קורה "חובות".

ואלו הן:

חק לישראל. רמב"ם. שניים מקרא ואחד תרגום. דף היומי. נ"ך. עין יעקב. זוה"ק. תיקונ"ז. משניות. חפץ חיים. ספרי הרמח"ל (ב' לימודים ביום). תוספתא. ירושלמי. מדרשים (י' לימודים במדרשים שונים).

יש מחברות מלאות שבו היה כותב את ההספקים, והיה מסמן כל יום את ההספק שלמד, וכן היה מציין את הסיימים שיש לו לעשות.

אין חורים בטבלאות, הכל מלא, כל יום, כל השנה, כולל ימי חתונות של הילדים וכו'. היה משלים את ההספקים עוד באותו היום, על חשבון האכילה והשינה.

עבד ה' אמיתי בכל מאודו ונפשו

על רבינו זצ"ל ניתן לומר שהיה 'עבד ה' אמיתי בכל מאודו ונפשו'. תפילותיו וברכותיו כמונה מעות, כעבד המתחנן בפני רבו, מגיל צעיר

מאוד הקפיד על טבילה במקוה כל יום. שמירת עינו מראות ברע, היו מפליאות שמצד אחד היה הולך רגיל, עיניו לא היו למטה, אבל מאידך לא היה שם לב לשום דבר מסביבו, היה אפשר לעבור לידו, לעשות לו שלום, ואינו שם על לב. וכפי שמספר בנו הרה"ג ר"י שליט"א על שמירת העיניים של אביו:

במשך כחצי שנה שהוא היה מאושפז בבית החולים והאחיות היו נכנסות לחדרו תדיר ומטפלות בו, הוא העיד על עצמו "לא ראיתי אפילו אחת מהם!"

וכמה פעמים קרה שאחות התעניינה במצבו והוא היה משיב לה שהייתה כאן אחות שנתנה לי כדור או זריקה, והיא הייתה אומרת זו אני, מה אתה לא זוכר אותי? מיד היה רבינו מתנצל ומפייס אותה, שהוא לא כל כך מרגיש טוב.

גם שהיה בענייני הגשמיים, הכל זה היה ענין רוחני, רבינו זצ"ל, היה ממעט בתענוגות, ומה שהיה אוכל, היה אוכל בקדושה, תמיד היה ספר פתוח לפניו תוך כדי אכילה, או עט בידו, לכתוב חידושי תורה, וכפי שמספר בנו הרה"ג ר"י שליט"א:

מעולם לא זכור לי שראיתי את אבא אוכל ללא שהיה לפניו ספר כלשהו שקרא בו תוך כדי אכילתו, בד"כ היו אלו ספרי סיפורי צדיקים. חוץ משבת, שאז לא תמיד היה לו ספר לידו, וגם כשהיה, הוא לא היה על השולחן, אלא היה שם את הסטנדר לידו ועליו היה הספר או עלון, ובין לבין היה מעיין בו. בערב היה אוכל ומכין את השיעור תוך כדי אכילה.

ואמר לאחי שליט"א פעם, שמה שכתוב לא לאכול תוך כדי לימוד הוא כשאוכל תוך

שיחות ומאמרים על פרשיות השבוע שהיה מוסר בבתי המדרש השונים. מספר זה הוציא כ"ג חלקים, כל תקופה במשך השנה, עד שהאחרון שבהם יצא לאחר פטירתו ע"י בני המשפחה שליט"א. ספרו החמישי הוא הספר 'כפל לשון' שהוציא לאור בשנת תשע"ה המבאר כל כפילות לשונות שבתורה, בטוב טעם ודעת, עם ביאורים ע"פ כל פרד"ס התורה. ספר זה הוציא שהיה בגיל מ"ט. בשנת תשע"ז כשהיה בגיל נ"א הוציא לאור את ספרו השישי הייחודי 'דקדוקי תורה', ובו מבאר כל 'את' שבתורה מה בא לרבות. וכן מבאר את כל 'גם' שבתורה מה בא לרבות. וכן את כל 'אך' שבתורה מה בא למעט. וכן את כל ה'רק' שבתורה מה בא למעט. בשנת תשע"ט כשהיה בגיל נ"ג הוציא את ספרו השביעי והוא 'קרי וכתב', והוא מסדרת דקדוקי תורה. ובו מבאר על כל כתיב בתורה שקוראים אותו בצורה אחרת ממה שכתוב. בשנת תש"פ כשהיה בגיל נ"ד הוציא את ספרו השמיני 'אותיות ונקודות' והוא מסדרת דקדוקי תורה. ובו מבאר את כל אות שבתורה שכתובה באות גדולה או קטנה, או שיש דגש מיוחד על אות מסוימת, והכל בטוב טעם ודעת בבקיאיות ועיון כאחד, ע"פ כל פרד"ס התורה.

בנוסף לכל זה השאיר ברכה מרובה בכת"י, ואלו הן:

הוספות על כל הספרים שיצאו לאור. חידושים על כל פרשיות התורה. חידושים על כל הנ"ך. חידושים על הש"ס ומשניות זרעים וטהרות, י"ג חלקים. חידושים על מסכת 'כלה רבתי', ו' חלקים. ביאור קצר וארוך על 'פתח אליהו', ע"פ הקבלה. הארות וחידושים על ספר 'עץ חיים' למהר"ל. ביאור על 'המכילתא', ביאור על 'פרק שירה'. ביאור על

'צוואת רבי אליעזר הגדול'. חידושים על מסכת 'אבות'. הארות על ספר 'חפץ חיים'. קונטרס 'טוב עין', ציונים לכל הרש"י על התורה. תשובות בהלכה. קונטרס 'מדה כנגד מדה'. קונטרס 'שמירת העינים'. קונטרס 'לא תשנא את אחיך בלבבך'. חידושים על הרמב"ם. שו"ת מהגר"ח קניבסקי זצ"ל. קונטרס 'מקומות שגרו בהם תנאים ואמוראים'. קונטרס 'שיעורי מידות'.

כמו"כ מסדרת דקדוקי תורה, השאיר ברכה מרובה, ואלו הן: הוספות על 'אך למעט', ו'רק למעט'. הוספות על הספר 'אותיות ונקודות'. הוספות על הספר 'קרי וכתב', ונוסף קונטרס 'הוא והיא'. הוספות לספר 'כפל לשון'. 'חסרות ויתרות'. 'אלה הדברים'. 'רמזי אותיות'. 'אות לטובה'. 'זה הדבר'. 'סמוכין מן התורה'. 'תוספת נון'. 'פתח התיבה'. 'כל לרבות'. קונטרס 'משמעות דורשין'.

השיעורים

שיעוריו של רבינו זצ"ל היו לשם דבר. מתק שפתיים. שפה קולחת. דיבור רהוט וברור. משיב דברים נכונים.

היה מוסר כל יום כמה שיעורים במקצועות התורה, כדלהלן:

במדרשיית 'בית אליהו' (פרדס כ"ץ ב"ב רח' דב גורנו בראשות מזכה הרבים הגאון ר' בועז שלום שליט"א) היה מוסר כל יום ב' שיעורים בשעות הבוקר והצהריים. השיעור הראשון היה בדרך כלל לפי ספר מסוים על הסדר, ושיחה על פרשת השבוע. ולפני המועדים שיחה על המועדים בהלכה והנהגה.

השיעור השני, היה בספרי מוסר על הסדר, כגון שערי תשובה, שבט מוסר, אמונה ובטחון לחזו"א וכו'.

כל יום היה מוסר בערב במשך שנים רבות שיעור בביהכ"נ 'עטרת ברוך' (רח' שבזי ב"ב, שהוקם ע"י הגה"צ ר' יוסף טולידנו זצוק"ל בנו של ראב"ד מקנס הגאון הצדיק ר' רפאל ברוך טולידנו זצוק"ל), בנושאים משתנים, ירושלמי, מדרשים, הלכות לפי הזמן, וכו'.

בימי ראשון בלילה, ובמוצש"ק, {ופעמים אף ביום שלישי} במשך שנים רבות, היה מוסר שיעור בחלק הנסתר של התורה בביהכ"נ 'עטרת ברוך'. על סדר הספר 'אוצרות חיים' למהר"ל. ועל סדר הספר 'דעת אלוקים' להגה"צ רבי שלום אולמן זצוק"ל.

בכל יום שישי במשך שנים רבות, היה מוסר שיעור בכולל 'נקודת ציון', שיעורים על המדרשים, על הספרא, על הספרי, על השאלות, וכו', וכן מאמר על הפרשה.

בלילי שבת במשך תקופה של כמה שנים, היה מוסר שיעור בביהכ"נ 'עטרת ברוך'.

נמצא שבשבוע היה מוסר כ- עשרים שיעורים.

כדי לימודו, אני לומד תוך כדי אכילתי, זה הפוך.

שמירת לשונו היתה מפליאה, מעולם לא דיבר לשון הרע, והיה מזהיר על כך רבות, וכפי שסיפר חתנו הרה"ג ר"ש שליט"א:

פעם כשהתפרסם משהו על איזה אדם וכולם גינו אותו והוציאו אותו מחוץ למחנה, מאוד כאב לו ואמר שזו גישה חילונית שברגע שמגלים איזה גנות על מישהו גומרים אותו ואת משפחתו ופרנסתו לגמרי. ואמר שאם מישהו חושב אחרת שיבוא להתווכח איתי אבל שיידע לפני כן, אני למדתי למעלה מ-80 פעם חפץ חיים, וכעת בעקבות הסיפור הזה עברתי שוב על כל החפץ חיים במיוחד כדי לראות אם אפשר למצוא היתר לזה, ולא מצאתי שום היתר.

גומל חסד עם הבריות בגופו וממונו

רבינו זצ"ל היה אלוף במידת החסד לזולת, אהב כל ישראל באמת בכל מאודו, והרגיש את כאבו של הזולת כאילו הוא עצמו הפרטי.

נביא כמה עובדות המעידות על מידת חסדו עם הזולת, וכפי שמספר בנו הרה"ג ר"י שליט"א:

במשך שנים רבות אבא היה הולך אחרי תפילת שחרית של שבת לרב הלפרין (מנהל בעבר של ת"ת באר יהושע, שהיה נכה וגר לבד), להגיד לו שבת שלום.

הוא אמר לי פעם אחת, בא נלך לעשות חסד להגיד שבת שלום למשפחה אחת, והלכתי איתו למשפחה אחת שיש שם רק אבא עם כמה ילדים והם שמחו מאוד.

כשאבא היה מאושפז בטיפול נמרץ במעיני הישועה, הייתה אשה אחת מאושפזת בחדר לידו, והיא הייתה צועקת הרבה בגלל הנאבים שלה,

ואבא עם ליבו הרחום לא יכל לשמוע את הסבל שלה, והוא ביקש מאמא כמה פעמים שתלך אליה לעודד אותה, ופעם אחת כשהייתי אצלו הוא סיפר לי שהוא שמע את הזעקות של האשה ההיא, וזה מאוד כאב לו שככה היא סובלת, אז הוא ביקש מחתנו שליט"א שילך אליה ויגיד לה שיש בחדר הסמוך רב גדול והוא מתפלל עליה, ככה היא תתעודד ויהיה לה יותר קל. ואז אבא אמר לי בצער "מה אני יעשה? הייתי מוכרח לומר על עצמי כזה דבר "רב גדול", רק בשביל שהיא תרגיש טוב ותשמח ותרגיש שיש מישהו שמצטער בצערה, וככה זה יקל עליה". והאמת שהיא מאוד שמחה מהדיבור הזה, ובאמת היא נרגעה.

במשך כמה שנים אבא היה מעביר עם בנו שלמד בישיבה בשכונת הר נוף, כל חודש מעטפה עבור יהודי בשכונת גבעת שאול הסמוכה, המעטפה הכילה כמה אלפי שקלים עבור תשלום שכירות הדירה לאותו יהודי, וכל העניין היה בשקט גמור, אותו בן משפחה עשה עצמו כאילו אינו יודע במה מדובר, ואותו יהודי היה בא לקחת את המעטפה ומעולם הם לא דיברו על מה שבתוכה.

כמו כן היה יהודי בצפון שכל חודש היה מתקשר לחברותא של אבא ומבקש ממנו "להזכיר" לאבא, החברותא עשה עצמו כאילו אינו יודע כלום, והיה מודיע לאבא שפלוני התקשר וזהו. ונראה לי שאבא פשוט לא רצה שידעו בבית מהתמיכה החודשית שהוא מעביר לאברך ההוא, ולכן ביקש מהחברותא שלו לקבל את התזכורת החודשית.

סיפר גיסו הרה"ג רא"ט שליט"א:

יום אחד נקלעתי למצב מבין מאוד, היה לי חוב בבנק של אלפיים שקלים מעבר למסגרת המינוס והייתי מוכרח לסגור אותו, פניתי בבושה לאחד הגמ"חים בני ברק וביקשתי הלוואה, למרות שבעל הגמ"ח מכיר אותי הוא הסכים לתת לי ארבעה צ'קים של 500 ₪ ובתנאי שאחתי שני ערבים על כל צ'ק, לא יכולתי לשאת את הבושה לקושש שני ערבים לכל צ'ק, ולא לקחתי את ההלוואה, חזרתי לביתי במפח נפש, הרמתי עיניים לשמים ובקשתי מרבנו של עולם שיעזור לי. תוך מספר דקות אני שומע נקישות על הדלת, פתחתי את הדלת ולמול עיני המשתאות מגיש לי רבי שלמה מעטפה עם אלפיים שקלים, נפרד ממני לשלום ונעלם.

סיפר אחיו הרה"ג ר' יעקב שליט"א (עצרת השבעה):

ר' שלמה סיפר לתלמידיו בשיעור, איך ניתן להינצל ממידת הכעס. וסיפר להם, על רב אחד שהיה לו שכן ששיפץ והרחיב את דירתו, וכדרכו של בנייה, שנגרם נזקים לשכנים, וכן קרה לאותו רב הרבה נזק מהבניה של השכן. ואותו שכן לא שם לב אל מה שקורה בבית הרב. אמר הרב לעצמו, איך אגרום לעצמי שלא לכעוס עליו. אני ייקח סכום כסף, חמשת אלפים שקל, ועד נזק של חמש אלף

שקל, אני לא יילך לשכן ויאמר לו על נזקיו, אם אמדוד ויצא הנזק יותר מחמש אלף שקל, אז אני יילך לשכן ויאמר לו על זה. וכך כל זמן הבנייה אני לא יחשוב על הנזק, כי יש לי את הכסף כדי לכסות את הנזק.

לבסוף בגמר הבנייה עשה אותו הרב חישוב כמה עלה הנזק, ויצא שהנזק הוא שלושת אלפים שקל. מה עשה הרב עם האלפיים הנותרים. אמר הרב בטח אותו שכן לקח הלוואות כדי לבנות, אלך אליו ואומר לו שיש לי מעשרות להביא לו. וכך היה, ואותו שכן לא ידע מכל אשר נעשה.

הרב בסיפור הזה, היה רבנו זצ"ל בעצמו. וכמו שהעידה רעייתו הרבנית הצדקנית תלית"א.

עוד סיפר אחיו הרה"ג ר' יעקב שליט"א (בעצרת השבעה):

ר' שלמה בצעירותו היה נוהג ללכת עם שעון, יום אחד הפסיק ללכת עם השעון. מה קרה. יום אחד שר' שלמה מיהר לדרכו למסירת שיעור, עצר אותו אדם

והתחיל לשטוח בפניו את צרתו ודאגותיו, ור' שלמה מקשיב ועונה ומייעץ כיד הטובה עליו. תוך כדי הדברים ר' שלמה הסתכל בשעון לראות מה השעה. והמשיך לייעצו. אחר שנפרדו לשלום, חשב ר' שלמה שמא אותו אדם נפגע שהסתכלתי בשעון תוך כדי הדיבור איתו, וחשב שאני רוצה לגמור כבר את השיחה. ומני אז הפסיק ללכת עם שעון.

והוסיף אחיו שליט"א:

הרי זה נורא, לר' שלמה כל דקה היא נצח, כל דקה מחושבת לניצול הזמן למסירת שיעור וללימוד ולהספקים, ובכל אופן היה אדם רגוע ולא לחוץ, ולא החזיק שעון לדעת מה השעה, כדי שח"ו אם יבוא אדם וידבר איתו, שלא יסתכל בטעות בשעון ויחשוב אותו אדם שרוצה לגמור איתו את השיחה.

סיפור ידידו הרה"ג רח"ז שליט"א:

לא זכינו לילדים 14 שנה, הוא היה מוטרד מזה מאוד, כמעט יותר ממני. עשה תפילות וסגולות בשבילי. פעם אחת שאל אותי אם יש משהו שיכול לעזור? אמרתי לו כן, כסף. שאל אותי 5000 דולר יעזרו? אמרתי לו כן. זה היה ב"ב אדר. ביום י"ג אדר תענית אסתר דופק אצלי בבית בשעה 12.30 בצהריים אחרי הכולל, אומר לי הנה 5000 דולר, כשהבנתי שכסף יכול לעזור לא יכולתי ללכת לישון עד שארגנתי את הכסף. אחרי זה כשנולדה הבת עשינו סעודת הודיה גדולה, כשהוא הגיע הוא אמר לי יש לך דרישת שלום, מזל טוב. ממני? מזה שנתן את הכסף. מה העניין? הוא הסביר, חזרתי הביתה באותו יום והתחלתי לחשוב איך אני עוזר לך, נזכרתי בחבר שגר בבליה, התקשרתי אליו סיפרתי לו את הצורך שלך, ההוא אומר לי לא תאמין איזה השגחה פרטית יש פה, היום חזרתי מהגר"ח קרייזוירט זצ"ל - לאותו חבר מבליה לא היו ילדים ולאחר הרבה תלאות נולד להם בן, ורצו עוד בן - הלכנו לשאול את הרב קרייזוירט אם להתחיל טיפולים, והרב קרייזוירט אמר לי אל תעשה טיפולים, תחפש יהודי מא"י שצריך כסף בשביל ילדים ותעזור לו ויהיה לכם ילדים בלי טיפולים, ובדיקו התקשרת... כשהוא בא לסעודת הודיה הוא אמר לי, השבוע נולד לאותו יהודי מבליה בן.

סיפר שכנו הרה"ג ר"א שליט"א:

בערב פסח האחרון לחייו, דיבר איתי רבנו זצוק"ל על שצריך לדאוג שהכניסה לבנין יהיה נקי ומסודר. לאחר הפטירה של רבינו זצ"ל, שאז התפרסמה הצוואה, שבה כותב על עצמו בחודש אדר תשפ"ג שכבר 'נבחר מות מחיים', וסבל ייסורים נוראים, וידע שהולך להיפטר מן העולם. שם לב שכנו, שרבונו דיבר עמו על נקיון הבנין, אחר שכתב צוואה נוראה כזו שמרגיש שהולך להיפטר מן העולם, ומתוך יסורים נוראים שסבל. ראו כמה חשב על כלל ישראל, ולא הרגיש את עצמו כלל.

מן השמים חסים על קפידתו

סיפר אחיו של רבינו זצ"ל, הרה"ג ר' ציון אסולין שליט"א (בזמן ישיבת השבעה יא' תשרי תשפ"ד):

שנה אחת במוצאי יום כיפור רבי שלמה נשכב על מיטתו לישון, השעה הייתה מאוחרת והוא היה חלש עדיין מהצום. לפתע הוא שומע רעש של אחד השכנים שהחליט לבנות אז את סוכתו (כמו שכתוב ברמ"א שמתחילים לבנות את הסוכה במוצאי יום כיפור). הוא לא ידע מיהו השכן, אך הרעש הפריע לו מאוד והוא לא הצליח להירדם. רבי שלמה חשב למה מפריעים לי לישון? נכון שכתוב ברמ"א להתחיל לבנות את הסוכה מיד במוצאי יום כיפור, אבל מספיק להתחיל ולא צריך לסיים לבנות את הסוכה. ולמה לעשות רעש ולבנות סוכה על חשבון השני.

לאחר זמן, כשהצליח להירדם, הנה הוא חולם חלום. בחלומו הוא רואה את אביו של אחד השכנים שאומר לו: "אני ממש מבקש ממך אל תקפיד על הבן שלי".

מן השמים חסים על קדושתו

כידוע רבנו זצ"ל מעולם לא קרא עיתון, לא הסתכל במחשב, לא שמע רדיו או חדשות וכל מרעין בישין, וכמש"כ לעורר על נגע זה רבות בספריו. וכך שמר על קדושתו, להיות זך ונקי, ולשמוע רק דברי תורה.

בענין של שמיעת רדיו, מספרים בני המשפחה שליט"א סיפור מדהים:

בשנת תשנ"א אבא היה אברך צעיר, ובאותו הזמן היה מלחמת המפרץ, סבתא חלמה שיוצא לאבא צואה מהאוזניים ונשפך לו על הכתפיים, ויוצא לו עוד ועוד ולא מפסיק. אז היא אמרה לו לך תתקלח, תראה איך שאתה מלוכלך.

הוא נכנס להתקלח אבל כשהוא יצא המשיך לצאת לו צואה מהאוזניים.

בבוקר היא התקשרה אליו ובקשה ממנו שיבוא אליה לבית כי היא צריכה לדבר איתו.

הוא התפלל מהפניה החריגה, והגיע אליה. והיא סיפרה לו את החלום ואמרה לו תגיד לי מה זה? אני לא סתם חולמת. מה זה הדבר הזה?

הוא הבין את העניין, אבל לא רצה לספר לה, רק התחמק ואמר לה חלומות שווא ידברו.

אבא עשה חשבון נפש. היות שבאותו הזמן הייתה מלחמת המפרץ, והתראות על כניסה לחדר אטום היו דרך הרדיו. ואחד השכנים שהיה חילוני אמר לו: "אתה אברך ואין לך רדיו, ואתה בבעיה, כי איך תדע מתי להיכנס ולצאת מחדר אטום? ולכן אני אביא לך מכשיר רדיו קטן שיש לי בבית, כי קניתי לעצמי מכשיר אחר גדול".

אבא לקח את המכשיר ומתי שהיה בו צורך הוא הפעיל אותו, אבל קרה כמה פעמים שהוא לא הקפיד לכבות את המכשיר מיד בסיום הצורך בו, והמכשיר המשיך לפעול גם לאחר הזמן שהסתיימה ההודעה לצאת מהחדר אטום. ויצא שהוא שמע קצת שידורים אחרים.

כשאבא הגיע לבית הוא מיד לקח את המכשיר וניגש לאותו שכן והחזיר לו אותו. השכן שאל אותו: "מה קרה? הודיעו אצלכם שהמלחמה הסתיימה? אני לא שמעתי על כך".

אבא ענה לו: "המלחמה שלי הסתיימה".

מסיפור זה אנו למדים, כמה שמרו מן השמים על קדושתו של רבנו זצ"ל.

מסכת הייסורים

ייסוריו הנוראים

מסכת הייסורים של רבנו זצ"ל זהו פרק נוסף בחייו, שאז הוכח לנו, שכל מה שכתב ולמד היה בבחינת 'נאה דורש נאה מקיים'. כל מה שכתב רבות בספריו איך להתעלות באמונה, ולדעת שהכל ביד ה', ואנו צריכים לעשות רק את רצון ה'. וכל תפקידנו בעולם זה להשתעבד לרצון ה'.

בתקופת מחלתו, קיים את מה שכתב.

סבל ייסורים נוראים וקשים ומרים עד מאד, היה מדוכא ביסורים, וקיבלם באהבה ודומיה.

תקופת מחלתו החלה בערך ארבע שנים קודם פטירתו, שאז החל להרגיש לפתע שמערכת העצבים בגוף אינה מתפקדת. והיה לו התקפות של כאבים נוראים.

ואעפ"כ עד כמעט פחות משנה לפני פטירתו, ניהל סדר יום רגיל, במסירת שיעורים, בהספקי חובות לימודי, האיר פנים לכל אדם, לא פרסם את צערו, אבלו בליבו וצהלתו בפניו, עד לרגעיו האחרונים בחיי העולם הזה.

במשך כל התקופה הלך לרופאים מומחים, ולא מצאו כלום.

בחודש אדר תשפ"ג הרגיש רבנו זצ"ל שרצון ה' הוא שתפקידו בעולם נגמר, ואז בכוחות אחרונים כתב צוואה נוראה, מרטיטה, שהתפרסמה בכל רחבי תבל.

בחודש ניסן תשפ"ג גילו הרופאים אצל רבנו זצ"ל את המחלה הנוראה בראשו, בתקופה זו עבר טיפולם כימותרפיים קשים ונוראים. והכאבים היו בכל חלקי גופו. ואף תרופה של משכחי כאבים לא הועילה לו.

על תקופה זו מספרים בני המשפחה שליט"א אשר לא משה ידם ממיטת

חוליו ימים ולילות במסירות נפש מופלאה הי"ו:

במשך שלוש שנים ויותר סבל ייסורים קשים, ואף שדרש ברופאים ועשה המון בדיקות היכן ששלחוהו, לא מצאו כלום. נוסף על ייסורי הגוף היו גם הטלטולים לרופאים, ופעמים שאמרו לו לעשות כל מיני דיאטות ולקחת כל מיני תרופות שכמובן לא הועילו כלום ורק הוסיפו לו טרחה וטרטור. בחורף תשפ"ג הידיים שלו הפסיקו לתפקד באופן משמעותי, לפתע לא היה יכול לעשות פעולות פשוטות כמו כפתור כפתורים, קשירת תפילין, כתיבת חידושי תורה, כל דבר עלה לו בקושי רב או שלא הצליח בכלל. בזמנו התבטא כמה פעמים ואמר, "הידיים האלו לא חטאו" - זה לא בגלל עבירות.

צוואת רבינו זצוק"ל לכלל ישראל

יום חמישי ט"ז אדר התשפ"ג

הנני כותב מתוך ייסורי נפש וגוף ביד משותקת וכתב רועד ולא קריא את הדברים דלהלן.

הגעתי לימים אשר אין לי חפץ בהם, ונבחר מות מחיים. אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ד'. אך בי ישוב יהפוך ידו כל היום. אותי נהג ויוֹלך חושך ולא אור. וכדומה שאני סובל כדוגמת מה שנאמר על איוב בבבא בתרא ט"ז א' שבוך את החבית ושמוך את יינה.

אין בכח אנוש לתאר כמה ייסורי נפש וגוף אני סובל רק ביום אחד. ואין משקל שיכול לשקול את הייסורים. ועתה שהוכבדו הייסורים יותר ויותר עד סכנת חיים, וכל יום הוא משל לייסורים של מחר, אמרתי לרשום שורות אלו לבני ולבנותי ולכל רעי וידידי.

דרך כמה אנשים לכתוב בצוואתם בקשות שיעשו לעילוי נשמתם, ואני לא כן עמדי, כי אם אין די מצער פטירת אביהם וכל צער הלוויה וישיבת שבעה מתוך ייסורי נפש וגוף שצריך להוסיף עליהם צוואות. והצדיקים שבקשו שילמדו לעילוי נשמתם, לא עבדו עשו, אלא למען אנשי דורם שיוכלו להתחבר עליהם ולהיטיב להם.

אבל אדם רגיל תמה אני מה הוא עשה בחייו למה לא למד בעצמו ולעילוי נשמתו את כל ששה סדרי משנה, ואם ידא מן הדין שיעשה תשובה באמת כל יום ולמה ישליך על ילדיו לעשות לעילוי נשמתו עם ציווי.

לכן הנני להודיע לכל זרעי אחרי, שמדין אב שמחל על כבודו כבודו מחול, הנני מוחל מראש על כל דבר כיבוד בין בחייו בין לאחר מותו, וכל מי שירצה לעשות דבר מה לעילוי נשמתו יעשה זאת לעילוי נשמתו בהתנדבות ומתוך הרגשה קלה, ולא יתאמץ כלל, בין בלימוד משנה בין בעליה על הציון והדלקת נר לעילוי נשמת, בין בשנה ראשונה בין לאחר מכן. ומיד לאחר השבעה יחזור כל אחד לחיים הרגילים כמה שיוכל ברוגע ובשלום מבלי שום הרגשת מחויבות כלל. רק אם מרגיש צורך נפשי לעשות דבר מה לע"נ יעשה והכל ברוגע ובנחת ושלום.

ועתה יש לי להודיע לכל ידידי ואהובי נשמות ישראל היקרים לי מאוד, שהיות וסבלתי הרבה בחיי הן בידוע והן מה שלא ידוע, ולא מצאתי שום נוחם בצערי, אמרתי לרשום שורות אלו. אין אתי יודע מה יהיה עמי לאחר פטירתי אבל רצוני חזק להיות משען ומשענה לכל הסובלים ייסורים בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואפילו למי שיחשוב שהוא הרשע הכי גדול.

לכן מתוך מחשבה רק להועיל ולא לצער כלל, אם אפשר שכל מי שירגיש צער הן בגשמיות הן ברוחניות, ימחול נא להיכנס לחדר בבית לבד, ולהדליק עבור נשמתו ולומר: אני מדליק נר זה לעילוי נשמת פלוני בן פלוני, ויפרש את בקשתו ויוכל לשפוך את ליבו על יד הנר ככל מה שירצה הן באריכות הן בקצרה, ואפילו אם יחשוב שהוא רשע ופושע גדול, יש בליבי מקום לכל מי שחושב שהוא רשע ופושע לשמוע דבריו באריכות. ולא יחוס על טרחתי אלא יחוס על עצמו. ואם יהיה אפשרות בידי להועיל ארצה מאוד להועיל ואם לא אוכל להועיל אקווה לעטוף אותו באהבה וחובה ולתת לו בלב תנחומים ותקווה טובה. ואם גם זה לא אוכל, מקסימום הפסיד נר קטן ולא טרח הרבה.

כל זה כתבתי בישוב הדעת ומתוך הרבה מחשבה והתלבטויות עד שהעזתי לכתוב דברים אלו, ואקווה להיות לעזר לכל הסובלים ברוחניות וגשמיות. ממני הנפרד מכם באהבה עצומה רק בגוף וקשור עם כל נשמות ישראל בלי יוצא מן הכלל באהבת עולם.

שלמה אסולין.

ובלתי יציב, ובאותו הזמן זה היה אחרי שהוא התעורר מההרדמה, כולו היה מחובר למכשירים שהפעילו את גופו, כמעט לא היה לו איבר אחד שתפקד כראוי, והוא עצמו היה בהכרה חלקית, נתון תחת השפעה של תרופות מוחיות חזקות מאוד שגורמות לטשטוש, נכנסתי אליו ורציתי לבדוק אם הזכרון שלו פעיל, אמרתי לו שמקודם הייתה ברית בבית כנסת וקראו לתינוק מתניה, ואני לא זוכר מיהו מתניה בתנ"ך, אבא ענה לי על המקום (בקול חלש מאוד) תראה בסוף ספר מלכים שצדקיהו המלך שמו היה מתניה.

לפני שיבוא המשיח יהיו מאורעות לא פשוטים

סיפר הרב אליעזר אבוהב שליט"א:

זכיתי להיות בחוה"מ סוכות האחרון לחייו, בביקור בביתו, ושם הפציר בי רבות להוציא עוד מהדורה של הספר 'טהרת העין' המדבר על השמירה מפגעי הטכנולוגיה. ואמרתי לו שזה כרוך בהוצאות מרובות. ואמר לי דע לך 'שספרך התקבל בשמים', והפציר בי עוד ועוד בזה. וב"ה לבסוף יצא מהדורה העשירית.

שאלתי עם כבודו יודע מה קורה בשמים, ויאל נא להודיעני מתי יבוא משיח צידקנו. אמר לי שלפני שיבוא המשיח, יהיו מאורעות לא פשוטים על עם ישראל.

וכמו שקרה שהתחילה המלחמה ביום חג שמחת תורה. כמה ימים אחרי שהייתי אצלו.

פטירתו

רבנו זצוק"ל נלב"ע ביום ז' מרחשוון תשפ"ד, יום שבו מתחילים להזכיר גבורות גשמים.

בפטירתו, עזב אותנו לאנחות. יתומים היינו ואין אב. אבלים כאובים ודווים. כצאן אשר ללא רועה. אשר עלה בטהרה בסערה השמימה מתוך יסורים נוראים אל מקומו המוכן לו, אל ביתו בעולם הבא אשר עמל קשה מאוד להכין לו למעלה.

בהלוויה, קול בכי נשמע, וקול נהי הרימה מאלפי האנשים אשר באו ללוותו בדרכו האחרונה.

תפילתנו שנזכה לראותו בקרוב בתחיית המתים, אכי"ר.

אור גדול על פניו

סיפרו בני המשפחה שליט"א:

'אחרי פטירתו ואחר הטהרה, נכנסו לזיהוי, וראינו עליו אור גדול ועצום שלא מעלמא הדין. אור רוחני שלא מוכר כאן בעולם. יחד עם חיוך ממש על פניו.

לא היה זבוב על מיטתו

סיפר אחיינו הרה"ג ר' נחום אזולוס שליט"א:

כשהרב נפטר בחדרו בבית חולים מעייני הישועה והעבירו אותו לחדר מתים נשאיתי לידו ונכנסתי לחדר כדי לשבת לידו ולקרוא תהילים, במשך שעות ישבתי לידו וקראתי תהילים ובכל הזמן הזה היו הרבה זבובים בחדר, אבל על הרב ועל המיטה שלו לא היה אפילו זבוב אחד, ומאוד התפלאתי מזה שהיה עלי בעצמי היו המון זבובים, וישבתי ממש סמוך להרב, ולמרות שעלי היו המון זבובים מעופפים או מהלכים, אל הרב ואל מיטתו לא התקרב אפילו זבוב אחד. עד כדי כך גדלה התפעלותי שהסתכלתי לראות אם גם אצל מתים אחרים שהיו בחדר זה נכה, והוא ראה שאצל כולם יש זבובים, אבל רק אצל הרב אין אפילו אחד, וכשפינו את הרב משם, מיד הגיעו למקום זבובים, ואחר כך הכניסו לאותו מקום מישהו אחר והלכתי לראות אם גם עליו אין זבובים, וראיתי שיש עליו זבובים.

זכינו לטעום קצת מדרכיו המופלאים, בתפילה שנזכה להתעלות ברוחניות באיכות ובכמות, ושזכותו תגן בעדנו, ונזכה לראותו בקרוב בתחיית המתים, אכי"ר.

בפסח תשפ"ג התגלה שחולה במחלה הנוראה ה"י. את צוואתו המצמררת כתב חודש לפני גילוי המחלה, בזמן שעדיין לא נודע מה יש לו. ב"י"א אייר התחיל אשפוזו בבית חולים לצורך טיפולים כימותרפיים, ומאז מסכת היסורים עלתה לרמה חדשה, אחרי כשבוע היתה קריסה של מערכות הגוף, והיה בשערי מוות ממש, הרופאים היו סבורים שיש בעייה במעיים, הוכנס לניתוח חירום, ובסופו הרופאים יצאו ואמרו שכשאר פתחו את מעיו ראו שהכל תקין וסגור בחזרה. משם הועבר לטיפול נמרץ והיה מורדם ומונשם כשבוועיים. ובניסים גדולים התעורר וחזר אט אט לדבר ולעירנות מלאה.

לאחר כמה זמן החלו יסורי גוף שאין לתאר ואין לשער, לא נכנס לפרטים אבל בשביל להסביר את רמת הכאב, פעם בכמה דקות (כ-5 דקות) היתה התקפת כאבים אינמיים ממש כצירי לידה, למשך כחצי דקה, והיה ממש צועק מכאבים באופן שלא היה אפשר לראות את זה.

בכל זאת תוך כדי המצב הזה היה מדבר, כשהיתה מגיעה התקפה היה אומר רק רגע, ומיד לאחר שנגרע היה ממשיך בדיוק היכן שאחז. ישוב הדעת מופלא גם במצבים קשים ונוראים שמטריפים דעתו של אדם.

כשהיינו בבית חולים לניאדו במוצאי תשעה באב, ראיתי שדיבר לקב"ה כמה דקות, אז הלכתי הצידיה. אחר כך אמר ששם לב ששני רופאים שאינם חלק מהצוות שם מלווים אותו (ר' שלמה פרץ תלמידו שהתמסר מאוד, ועוד רופאה שבנה היה תלמיד שלו) ואמר לקב"ה תראה איזה חסד אתה עושה איתי, מעולם לא השקעתי בקשרים עם רופאים כדי שיעמוד לי בזמנים כאלו, והנה אתה דואג לי ושוכל לי. והוסיף: "אתה יודע מה למדתי מזה? שיהודי צריך לעבוד את השם אבל אין יציבות, לא לנסות להרגיש שאם יש לי קשר עם ראש ישיבה פלוני אז יקבלו את בני לישיבה, אין יציבות של משהו לסמוך עליו, הקב"ה מכניס פתאום בלב מישהו התעוררות לעזור לך. זה בעצם ענין של ביטחון בהשם. שתבין שכה זה עובד אין יציבות מצד לסמוך על משהו או מישהו כאן בעולם, רק הקב"ה עשה ועושה ויעשה".

אמר שדקרו אותו כבר למעלה מאלף פעמים, והיה מזכיר בהקשר לזה את הגמרא בסנהדרין י"ד. על רבי יהודה בן בבא שדקרו אותו שלש מאות פעמים. אמר שכשנאב לו הוא מתעודד מאבות דר' נתן (מ"ג י"א) "הוי למוד לקבל את הצער" - אדם צריך לדעת לסבול.

וכשמטפלים בו באופן שאינו לפי כבודו, נזכר במשנה (אבות פ"ד מ"ו) שכתוב "כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות" ומתחזק מזה.

התבטאויותיו על היסורים

"אם לפרעה היה כאבים כאלו, בטוח שהיה משחרר את עם ישראל מיד". "אין כזית בשר בכל הגוף שלא כואב לי". "אם היו יודעים איזה יסורים יכולים להיות, אדם היה רועד מלעשות עבירות". "זה לא בגלל העבירות שלי". "גם לא מגלגולים קודמים".

תמיד היה אומר שהיסוד והשורש העבודה לפני פטירתו הכה באצבע צרידה שלו ואמר: "אה, עברנו את זה...", (כלומר עברנו את העולם הזה בהצלחה). כנראה שזה מה שעמד לנגד עיניו, ואכן נראה שאם מישהו יכול לומר את זה - הוא מאלו.

סיפר חתנו הרה"ג ר"ש שליט"א:

כשהיה חולה מאוד, ממש בחודש האחרון אמר לי שאם יהיה בריא הוא מתכנן לעשות תשובה עבור אותם נשמות מסכנות שחטאו ונאמר עליהם כרוכה בו ככלב, ואמר שהמשמעות של זה בעולם העליון היא נוראה, והאריז"ל תיקן לזה תיקון, שהאדם יקשור עצמו בשרשראות כמ"ש עינו בכבל רגלו, וסיים: "צריך מישהו שידאג למסכנים האלו".

בכ"ד אלול תשפ"ג אמרתי לו שהיום הייארצייט של רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, אז אמר אני זוכר טוב מאוד את הזמן שהיה חולה לפני פטירתו, "הסתובב רמקול להתפלל עליו, וכמה בכיתי, כמה בכיתי שהקב"ה ישאיר אותו. כבר עליתי לישון ובכיתי המון זמן במיטה". אחר כך עשיתי חשבון באיזה גיל זה היה, ראיתי שהשנה היה 47 שנה לפטירתו, כלומר היה אז בגיל 10...

סיפר בנו הרה"ג ר"י שליט"א:

פעם אחת כשאבא היה בטיפול נמרץ בתל השומר, ומצבו היה קשה מאוד

לשמיעת שיעוריו הנפלאים של רבנו זצ"ל בכל מקצועות התורה בקול הלשון, ניתן להתקשר למספר ישיר 0732951310. כמו"כ ניתן להשיג חלק מספרי רבנו זצ"ל בפלא' - 0548474489

לבקשת בני המשפחה כל מי שיש בידו עובדות והנהגות על רבנו זצ"ל יואיל נא לשולחו למייל,

למען הגדלת התורה והיראה.

לקבלת קונטרס 'שלימה משנתו' עובדות והנהגות מחיי רבינו זצוק"ל לשלוח בקשה למייל nt8013334@gmail.com